Jaargang 114. Vrijdag, 9 Maart 1855. No. 30.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

HERIJK.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen, brengen bij deze ter kennis van allen die daarbij belang hebben, dat de HERIJK der LENGTE MATEN, ... en GEWIGTEN, in deze Gemeente zal plaats hebben, ... [illegible] voor de Burgers, wonende in de roode letters I, K, L en M, van den 12den tot den 16den Maart;
voor die in de letters N, O, P en Q van den 19den tot den 23sten Maart;
voor die in de letters R, S, T en U van den 26sten tot den 30sten Maart;
voor die in de letters V, W, X, Y en Z van den 2den tot den 6den April;
telkens van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

Wordende de belanghebbenden ten ernstigste **gewaarschuwd** om op de hierboven vastgestelde tijden hunne MATEN en GEWIGTEN ter HERIJK aan te bieden, ten einde zich vrij te waren van de straffen, op hun verzuim ... bepaald bij Koninklijk besluit van den 30sten Maart 1827 (*Staatsblad* no. 13).

Wijders worden de belanghebbenden opmerkzaam gemaakt, dat de MATEN, alvorens ter IJking te worden aangeboden, behoorlijk moeten worden *schoon gemaakt*.

GRONINGEN, 15 Februarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris HORA SICCAMA.

BUREAU VAN POLITIE.

Er is **gevonden** en ter bovengenoemde Burele ter herkenning gedeponeerd: eene **blaauw graauwe DAMES BOA** met **vier staarten**, voorzien van een **possantje** van dezelfde Stof.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 10den Maart 1855, 's voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Genoegzaam alle dagbladen, zoowel binnen- als buitenlandsche, houden zich tegenwoordig bezig en bijna uitsluitend bezig met de levensbeschrijving van den overleden Keizer. Daarbij is het zeer in het oog loopend dat, terwijl de Fransche bladen in zeer gematigde taal dien dood berigten, en er eenige opmerkingen bijvoegen, die uit de gebeurtenis onmiddelijk voortvloeijen, de groote Engelsche bladen daarentegen, in buitensporige taal over den overleden Keizer zich uitlatende, en bot vierende aan hunnen haat, zich niet onthouden, hem met de grofste benamingen voor hun publiek ten toon te stellen. Bovenal is het de *Times*, die zich op eene uiterst hevige en stuitende wijze over den ontslapen Keizer van Rusland uitlaat en zich niet ontziet zijn onverwacht sterven bij het op den wand geschreven vonnis van *Belsazar* en bij de vernieling van *Sanheribs* leger te vergelijken. „Deze slag (zegt het blad) treft niet alleen de Russische legers, staatkunde en bondgenooten, maar vooral den grooten veroorzaker van den oorlog, die door het verlies van zijnen roem, zijne magt en zijn leven, het tegen de regten der Staten en den vrede van Europa begane misdrijf boet." En na onder anderen tot de bekentenis gedwongen te zijn dat de Alleenheerscher in de gedenkwaardige jaren 1848 tot 1851 groote wijsheid, gematigdheid en liefde voor den vrede aan den dag heeft gelegd, keert de steller, bij de beschouwing van de gebeurtenissen der drie volgende jaren, het blad om en schrijft: „Naauwelijks zijn er twee jaren verloopen sedert vorst *Mentzikoff* zijne noodlottige zending volbragt en sedert is iedere maand gekenmerkt door den bestendigen voortgang des Keizers op die helling van kwade trouw, aanranding, wreedheid, nederlagen en verwoesting, en ten laatste van den dood."

Tegen dit allezins laakbaar oordeel over den gevallen vijand steekt gunstig af wat b.v. de half officiële *Oosteur. Corr.* zegt: „Niemand, zoo luidt het in dat blad, zal zoo bevooroordeeld zijn door de verwikkelingen der laatste maanden, dat hij de onsterfelijke verdiensten van den thans gestorven Keizer *Nicolaas* voor de zaak van orde en wettigheid niet met dankbaarheid luide zal erkennen, door wiens eervol te gemoetkomen aan de eischen der westersche mogendheden nog in de laatste dagen het vredeswerk mogelijk is geworden."

Het valt intusschen niet te ontkennen, dat eene beoordeeling van 's mans karakter op dit oogenblik moeijelijk is, omdat het gebeurde in de beide laatste jaren den Keizer in het minst gelukkig licht heeft geplaatst. Men zal bedaarder stemming moeten afwachten, alvorens men meer onpartijdig den man zal kunnen beoordeelen, die gedurende eene kwart eeuw eene zoo aanzienlijke plaats heeft ingenomen, en die, na zoo lang en krachtig te hebben medegewerkt tot handhaving van den vrede, te midden der bloedige verschrikkingen des oorlogs den geest heeft gegeven.

Over zijn opvolger, *Alexander II*, sprekende, zegt het *J. d. Débats*, dat deze Keizer reeds vroegtijdig ingewijd is in de staatszaken door zijn keizerlijken vader; hij woonde al de raadsvergaderingen bij en was bekleed met betrekkingen, die hem in staat stelden om zich nuttig te maken voor het leger [illegible] aan de studerende jeugd op de scholen. Als Keizer *Nicolaas* zich verwijderde van Petersburg, liet hij [illegible] de opperleiding van het bewind over; eindelijk heeft hij met eene bijzondere zorg alles gereed gemaakt voor de troonsbeklimming van zijn opvolger. De grootvorst *Alexander*, thans Keizer der Russen, is populair in Rusland; het volk bemint en acht hem; hij zal wel niet het groote gezag van zijn vader bezitten, wiens grootheid en onverzettelijkheid van karakter hij niet evenaart, maar hij zal eerder behagen, zoo als Keizer *Alexander I* behaagde door zijne zachtheid en minzaamheid.

Men roemt ook zeer de nieuwe Keizerin wegens hare uitmuntende hoedanigheden van geest en gemoed, en men zegt, dat zij op haren gemaal een' zeer heilzamen invloed uitoefent. De publieke opinie in Rusland schrijft aan den nieuwen Czaar eene politiek toe, in vele opzigten verschillende van de politiek in de twee laatste jaren in het kabinet van Petersburg gevolgd. Zoo was hij gestemd tegen de zending van vorst *Mentzikoff* naar Konstantinopel en de bezetting der vorstendommen.

Eene depêche uit Petersburg meldt dat ook grootvorst *Konstantijn* aan zijnen thans regerenden broeder den eed van getrouwheid heeft afgelegd.

De veldmaarschalk *Paskewitsch* heeft per telegraaf te Warschau, alwaar hij zich bevond, het bevel ontvangen om zich onverwijld naar Petersburg te begeven.

Het *Journal de St. Petersburg* van den 1sten Maart behelst nog eene ukase van den thans overleden Keizer, waarbij de gouvernementen Minsk en Mohilew in krijgstoestand verklaard en onder het gebied van den bevelhebber van het zuidelijk leger gesteld worden. Verder is nog tot chef van den generalen staf van dat leger benoemd de generaal-adjudant *von Kotzebue II*.

Te Warschau wilde men weten, dat de overledene Keizer *Nikolaas*, vorst *Mentzikoff* van het tooneel des oorlogs teruggeroepen en het opperbevel aan generaal *Osten-Sacken* toevertrouwd had. Ook zou generaal *Rudiger* naar Petersburg zijn opontboden.

Men leide hieruit niet af dat de laatste gebeurtenissen op het tooneel des oorlogs ten gunste van de geallieërden zijn uitgevallen. Een legerberigt toch van vorst *Mentzikoff* meldt, dat de Russen in den nacht van den 21sten op den 22sten Febr. j.l. op de linkerflank van de vestingwerken van Sebastopol eene schans hadden opgeworpen, zonder in dien arbeid verhinderd te worden; dat wel in den nacht van den 24sten op den 25sten de geallieërden die verschansing met eene groote magt hadden aangetast, doch met een verlies van 600 man waren teruggedreven.

Het berigt, dat de grootvorst *Michaël* vóór Sebastopol zou gesneuveld zijn, onder de telegrafische depêches in ons vorig nommer medegedeeld, wordt ook door de Hollandsche bladen herhaald. Desniettemin trekken wij de waarheid er van nog in twijfel, te meer nu in bovenstaande telegrafische depêche van vorst *Mentzikoff* met geen woord van dien dood wordt melding gemaakt.

Eene depêche van lord *Raglan*, geteekend den 17den Febr., houdt in, dat het weder sedert den 13den verbeterd en de grond drooger geworden was. Den 17den echter viel er, nadat de thermometer tot 60° gestegen was, weder sneeuw. De vijand had in de laatste dagen geene beweging gemaakt. Het garnizoen van Sebastopol was bezig met het verdiepen der grachten, met het verbeteren der verdedigingswerken aan den zuidkant en met het maken van werken aan de noordzijde der haven. Het Russische leger bij Baktschiserai en Simferopol leed veel door gebrek aan leeftogt en ontberingen van allerlei aard. Het maken van den spoorweg van Balaklava naar het Engelsche kamp vorderde veel; eerlang zou die weg tot Kadikoi gereed zijn, en daardoor zou het vervoer naar het kamp reeds veel gewonnen hebben.

Naar luid van berigten uit Konstantinopel van den 22sten, werd *Omer*-bassa in het kamp der bondgenooten verwacht, om zich met de legerhoofden over de te nemen militaire maatregelen te beraden.

— Welk een invloed de dood van Keizer *Nicolaas* op het herstel van den vrede hebben zal, is eene vraag die tot velerlei beschouwingen aanleiding geeft, zonder dat echter nog iets zekers daarvan is te zeggen. De effecten op de voornaamste beurzen van Europa blijven nagenoeg op den hoogen stand, waarop de eerste tijding van 's Keizers dood ze heeft gebragt. Dit getuigt hoe groot en algemeen het verlangen naar vrede is, vooral onder de handeldrijvende en industriële klassen, en met welk eene gretigheid men alles aangrijpt hetgeen men meent dat de weg kan banen of gemakkelijker maken tot het herstel van den vrede.

Evenwel zal men best doen niet te veel te hechten aan den stand der effecten; ze hebben reeds te dikwijls hun krediet van politieke barometers te zijn op het spel gezet, om onvoorwaardelijk aan de rijzing een meerder uitzigt op vrede te verbinden. Ook toonen de aanzienlijkste huizen zich voorzigtig en terughoudend. Keizer *Alexander II*, zeggen zij, zal de aanvaarding van het bewind niet kenmerken door zich aan te kanten tegen de nationale trots en de oud-Russische partij en kan moeijelijk meer toegeven dan zijn voorganger reeds gedaan heeft. De slechting van Sebastopol en de vermindering der vloot kan door geen Czaar, die zijn' troon behouden wil, worden toegestaan.

De vertraging die men vreesde dat in allen gevalle door 's Keizers afsterven in den aanvang der vredesonderhandelingen te Weenen zou worden te weeg gebragt, is gelukkig van slechts zeer korten duur geweest. De nieuwe Keizer heeft zich gehaast om te voorkomen, dat niet van Ruslands zijde de reeds zoo lang verbeide conferentiën zouden worden uitgesteld en volgens te Berlijn ontvangen berigt uit Petersburg, bereids de volmagt van vorst *Gortschakoff*, om te Weenen op den grondslag der vier voorwaarden, zooals die door Keizer *Nikolaas* waren aangenomen, te onderhandelen, hernieuwd en de aanneming door Rusland bevestigd. Daar ook lord *John Russell* reeds te Weenen is aangekomen staat dus, zou men zeggen, op het oogenblik niets meer aan die gewenschte aangelegenheid in den weg.

De nieuwe Keizer zal dus de voetstappen zijns vaders willen drukken, niets meer en niets minder. Zoo men er nog aan mogt twijfelen, zal de proclamatie van *Alexander II*, bij de aanvaarding zijner regering gegeven (zie telegraphische berigten van heden,) elk daarom volkomen overtuigen.

ITALIE.

De *Gazeta Piemontese* bevat het manifest van Rusland, waarbij aan Sardinië de oorlog wordt verklaard. De regering werpt in haar orgaan alle verwijt van ondankbaarheid van zich af en zegt, dat Sardinië den oorlog voert ter bescherming van de belangen van Europa. De Russische eigendommen in Sardinië zullen beschermd worden. Aan de schepen zal een termijn worden gelaten tot het verlaten der Sardinische havens.

SPANJE.

Van de Spaansche grenzen wordt gemeld, dat verscheidene voorname Spanjaarden, tot de partij der Carlisten behoorende, op last der Fransche regering zich van daar hebben verwijderd, ten einde zich meer binnenslands te vestigen. In Spanje scheen men zich te vleijen, dat de partij der Carlisten haar voornemen om eenen algemeenen opstand tegen het thans bestaande bewind te beproeven, vooreerst had uitgesteld, deels omdat het meer en meer bleek, dat de Fransche regering eer gezind was om dergelijken opstand te helpen dempen, dan om dien te bevorderen, en anderdeels omdat zij voor het oogenblik over geene eenigzins belangrijke fondsen konde beschikken.

Door den ijver der politie van Bayonne is een groot aantal Spanjaarden gearresteerd, die van geene behoorlijke papieren waren voorzien.

— De Spaansche Cortès hebben in hunne zitting van den 5den aan den heer *Salamanca* de exploitatie van den spoorweg van Almanza toegestaan.

DUITSCHLAND.

In de Pruissische Tweede Kamer van den 3den dezer heeft de minister van koophandel en openbare werken een wets-ontwerp ingediend, tot uitgifte eener som van 8,905,000 thl. tot den aanbouw van een spoorweg van Munster naar Rheine en van Rheine naar Osnabrück. Deze som zal door eene leening worden bijeengebragt.

— Bij gelegenheid van de reeds gemelde bevalling van de Keizerin van Oostenrijk van eene dochter, op den 6den dezer, is door den Keizer eene algemeene amnestie afgekondigd.

— Het regement kurassiers bij het Oostenrijksche leger, dat den naam van *Nikolaas* draagt, zal, blijkens eene keizerlijke dagorder aan dat leger, dien naam behouden, om daardoor een blijk van Oostenrijks erkentelijkheid te geven voor de belangrijke diensten door den overleden Czaar in tijden van rampspoed belangeloos bewezen.

— Men spreekt van de hervatting der diplomatieke betrekkingen tusschen Oostenrijk en Piëmont. De *Post Ztg.* meldt, dat spoedig een gezant van laatstgenoemde mogendheid te Weenen zal worden geaccrediteerd. Als een blijk van meerdere toenadering kan gelden een eigenhandig schrijven van den Keizer van Oostenrijk aan den Koning van Sardinië, daarin zijne deelneming betuigende in de groote verliezen des Konings.

— Prins *Oscar Frederik*, tweede zoon van den Koning van Zweden, is benoemd tot kommandant der Noordweegsche vloot.

ZWITSERLAND.

De toestand van het kanton Tessino wordt bij den dag erger. De groote raad heeft den 28sten eene zitting gehouden en den heer *Gall* tot voorzitter gekozen. Welke maatregelen de raad genomen heeft, om verbetering in den staat van zaken te brengen, weet men nog niet. Reeds op den dag der zitting zijn gewapende benden de stad Bellinzona binnengetrokken, onder het voorwendsel van de vergadering te willen beschermen tegen de oppositie. De kolonel *Bourgeois* heeft evenwel verlangd, dat de regering van het kanton gelastte, dat deze benden de stad verlieten.

De groote raad heeft zich den volgenden dag verdaagd, na de constitutionnele hervorming te hebben goedgekeurd, en het volk tegen Zondag den 4den Maart in kiesvergaderingen te hebben bijeengeroepen.

Door de verwijdering der gewapende benden uit Bellinzona en de invrijheidstelling van een afgevaardigde der oppositie, den heer *Stoppani*, die gearresteerd was geworden, waren de gemoederen volgens de jongste berigten eenigzins tot bedaren gebragt.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 4 Maart.

Lord *J. Russell* is in deze hoofdstad, zonder tegenstand, herkozen als lid van het Huis der Gemeenten. Enkele kiezers hebben den admiraal *Napier* als kandidaat voorgesteld, maar deze voordragt is niet ondersteund, weshalve het onnoodig is geweest tot eene stemming over te gaan.

— De vrijwillige dienstneming houdt nog steeds aan, en aan de uitrusting der Oostzeevloot wordt dag en nacht, ja zelfs Zondags gearbeid.

Van den 6den. De debatten in het Lagerhuis waren gisteren avond van belang ontbloot. De behandeling der bill betreffende het zegel der dagbladen is tot Vrijdag uitgesteld. Eene begrooting voor eene der afdeelingen van het departement van oorlog is aangenomen; de oppositie bestreed die begrooting op één punt, doch werd geheel geslagen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Maart.

Z. M. de Keizer is uit de kampen van Boulogne teruggekomen, zonder een manifest aan de troepen te hebben uitgevaardigd. Men dacht reeds, dat Z. M. zijn plan om naar de Krim te vertrekken had opgegeven, en eindelijk had toegegeven aan de van alle zijden, en laatstelijk door lord *Clarendon* aangewende pogingen om Z. M. den togt naar de Krim met aandrang te ontraden. Toch schijnt men zich in de halstarrigheid van den Keizer te hebben vergist. Wat hij eenmaal heeft besloten, moet ook *coute qui coute* worden ten uitvoer gebragt. Immers meldt de telegraaf uit Marseille van den 6den, dat men aldaar voortgaat met het inschepen van de naar de Krim bestemde troepen, en dat de mobiele keizerlijke drukkerij aan boord was opgebragt van de *Euphrate*.

De *Moniteur* deelt een keizerlijk besluit mede, volgens hetwelk de militaire medaille aan den vice-admiraal *Bruat* wordt geschonken.

— De bekende heer *Jean Charles Dupont (de l'Eure)* oud lid van het voorloopig bewind in 1848, is den 2den Maart op zijn landgoed Rougeperrier overleden. Hij was den 27sten Februarij 1767 geboren en had dus den ouderdom van 88 jaren bereikt.

De heer *Duvernoy*, lid van de akademie der wetenschappen, hoogleeraar aan het museum van natuurlijke historie en de vriend en medewerker van *Cuvier*, is in den ouderdom van 79 jaren overleden.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Maart.

Gisteren is de minister van buitenl. zaken bij den Koning op het kasteel van Laeken ontboden geworden, en heeft bij die gelegenheid verklaard, dat hij in zijn verzoek om ontslag moest volharden; tevens van de hand wijzende het aanzoek, om een nieuw kabinet met eenige van de tegenwoordige ministers zamen te stellen. Men zegt dat een der leden van de liberale partij daarmede belast zal worden.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 5den Maart.

Heden is ingekomen eene kon. boodschap, ten geleide van het algemeen verslag der algemeene commissie tot liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboir kamers over 1854. Dit verslag zal in handen worden gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren *Zijlker*, *van Lennep*, *Dullert*, *Wintershoven* en *Hengst*.

Aan de orde is de beraadslaging over het ontwerp van wet tot regeling en beperking van het regt van vereeniging en vergadering.

De heer *v. Reede*, die het eerst daarover het woord voerde, heeft het tegenwoordige ontwerp veel beter geacht, dan het voor eenige jaren door de Kamer verworpene. Hij had met genoegen gezien, dat de Regering zich nu geheel op het zuiver repressief terrein geplaatst had; dit beschouwde hij als geheel overeenkomstig de grw.; alleen die preventive bepalingen zijn behouden, die nergens gemist kunnen worden, in het belang van orde en rust. Hij vereenigde zich dus geheel met het hoofdbeginsel van dit ontwerp. Het kwam den spreker, even als den minister, voor, dat onder art. 10 der grw. niet uitsluitend de staatkundige, maar ook andere vereenigingen begrepen zijn; uit de antwoorden van de Regering, betrekkelijk dat art., bleek zijns inziens, dat het *alle* vereenigingen bevat. Aan den anderen kant bestonden echter bedenkingen bij hem tegen dit ontwerp. Hij meent dat de regeling der vereeniging als *regtspersoon* (waarover art. 5—11 handelen) niet in deze wet, maar in het burgerlijk wetboek te huis behoort.

De heer *de Kempenaer* keurde het goed, dat de vereeniging als *regtspersoon* erkend moet worden. Bij art. 1 wenschte hij tevens bepaald te zien, dat de oprigting eener vereeniging bekend gemaakt moet worden aan de plaatselijke overheid: dit is niet te veel; want wij leven toch in een' tijd van openbaarheid. Die bekendmaking is noodig, omdat anders velerlei ontduiking der wet mogelijk is, en altijdvoortdurende inrigtingen buiten het bereik der wet zouden zijn. In de tweede plaats acht hij bepalingen omtrent de tijdelijke schorsing der vereeniging noodzakelijk.

De heer *Elout* acht de bepalingen omtrent de burgerlijke *regtspersoonlijkheid* in deze wet overbodig. Zijns inziens moet de rigtsnoer bij het regelen van het regt van vereeniging alleen zijn de *openbare orde*. Indien de bepalingen van het B. Wetb. aangaande de zedelijke ligchamen gewijzigd behooren te worden, moet dit bij eene bijzondere wet, niet in de onderhavige, geschieden. Het regt van vereeniging beteekent niets, als men de zedelijke ligchamen afhankelijk maakt van erkenning als *regtspersoon*.

De heer *Wintgens* meent dat artikel 10 der grondwet zoo ruim mogelijk zal moeten opgenomen worden. Hij acht voorzeker de bepalingen, omtrent de vereenigingen als regtspersoon, doeltreffend en het stelsel der Regering dienaangaande regtskundigjuist. Het beginsel is, dat het ligchaam, om als regtspersoon op te treden, erkenning behoeft; dit vindt hij noodzakelijk, omdat art. 1690 B. W. alleen regtspersonen bedoelt, maar geenszins denkbeeldige zedelijke personen of ligchamen.

De heer *Mackay* leidt uit art. 10 der grondwet af, dat dit art. niet de burgerlijke, maar alleen de staatkundige vereeniging op het oog gehad heeft.

De heer *Godefroi* meent, dat deze regeling geschiedt in het belang van de openbare orde, en dat dit streven ook het doel is van art. 10 der grondwet.

De heer *Sloet* wenscht dat de Regering de wet terugneme. Hij vraagt verder of de tijd niet gekomen is om aan eene wijziging van het kabinet te denken. Daarin zou welligt het groote middel tot verzoening der partijen gelegen zijn.

De *Minister van Justitie* vangt aan met te zeggen, dat hij den vorigen spr. de verzekering kan geven, dat er niet de minste kwestie van wijziging van het kabinet bestaat, en dat het dus voornemens is zijne roeping te blijven vervullen, om

het land te helpen besturen en om die wetten voor te dragen, die bij de grondwet zijn voorgeschreven. Wat nu het onderwerp zelf aangaat, zegt de minister, dat de bepalingen nopens vereenigingen tot hiertoe in onze wetgeving verspreid waren. Z. Exc. ontveinst niet, dat het ontwerp van 1849 vervaardigd is onder den invloed van gewigtige staatkundige gebeurtenissen. Toen achtte hij in het belang der openbare orde eenige meer behoedende bepalingen noodig. Hij is tegen de opname van het denkbeeld van den heer *de Kempenaer*. Hij vraagt, waar in art. 10 het woord *staatkundige* vereenigingen wordt aangetroffen? Waar begint en waar eindigt het staatkundig regt? Wie kan hem dat zeggen? Er is geene afbakening mogelijk.

Z. Exc. meent, dat geene bepaling denkbaar is, meer in strijd met de openbare orde, dan art. 1690 burg. wetb. Wij bestrijden, zegt hij, het stelsel, om bloot door vereeniging, door fictie, een denkbeeldig wezen in het leven te roepen, dat in zijn schild voert: *a*. onverantwoordelijkheid; *b*. schending van wettelijke erflating; *c*. privilegie, en *d*. ondermijning van de materiële belangen der maatschappij. Hij licht die vier punten toe.

De algemeene beraadslagingen zijn daarna gesloten.

Art. 1 en 2 worden zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. Art. 3 is, op eene bedenking van den heer *Thorbecke*, door den minister gewijzigd en daarop dit en het volgende art. aangenomen.

De verdere beraadslaging is bepaald op morgen.

In de zitting van den 3den is o. a. ingekomen een adres van *A. Blink*, rentenier te Groningen, die daarbij een verbeterd ontwerp van wet op de jagt en visscherij aanbiedt.

Door de commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *Heemskerk*, *Dullert*, *v. Bosse*, *Kien* en *Thorbecke*, is een voorloopig verslag opgemaakt van het onderzoek in de afdeelingen van de wet op de vaststelling van het briefport en de regeling op de brievenposterij.

In dit verslag komt voor, dat men met genoegen heeft gezien, dat de Regering, bij de onderwerpelijke herziening der postwet, getrouw is gebleven aan het bij dezelve aangenomen beginsel, [illegible] te maken, dat bijzondere ondernemingen met dezelve niet kunnen mededingen.

Algemeen en met aandrang is gevraagd, welke uitvoering is gegeven aan het voorschrift der wet, bij 't welk de Koning in 't algemeen belang bepaalt de gevallen, in welke vrijdom van briefport wordt verleend. In afwachting van inlichting deswege, heeft men zich gedrongen gevoeld, te verklaren, dat de vrijdom, tot dusverre door de postdirecteuren genoten, in strijd is met de wet; dat men daarbij niet bedoelt de vrijstelling van de briefwisseling over ambts- of dienstzaken, maar de vrijstelling voor te leveren dagbladen of tijdschriften, soms ook boeken, waaruit aanzienlijke voordeelen worden getrokken, en dat aan dergelijk misbruik zoo spoedig mogelijk en voor goed een einde behoort te worden gemaakt. Slechts enkele leden hebben gewezen op de omstandigheid, dat de bezoldiging der postdirecteuren met het oog op dergelijke emolumenten is geregeld, en dat, indien daarin verandering werd gebragt, dit den Staat op 40- à 50,000 guldens 's jaars zoude komen te staan. Daarop is geantwoord, dat men zich in dergelijk geval die uitgave zoude moeten getroosten.

Algemeen heeft het denkbeeld om den derden trap van het briefport (15 c.) te doen vervallen, bijval gevonden. Een aanzienlijk getal leden heeft een uniform briefport van 5 cents gewenscht; doch zeer vele leden hebben geoordeeld, dat men, ter zake van de belangrijke opoffering, daaraan verbonden, voor het oogenblik niet daarop behoorde aan te dringen.

Nagenoeg algemeen is men opgekomen tegen de voorgestelde wijziging, houdende, dat de adressen en facturen van verkochte goederen, met de openbare middelen van vervoer te verzenden, ongesloten zouden moeten wezen. Hoezeer ook genegen, misbruik tegen te gaan, heeft men begrepen, dat de volksbedrijvigheid daardoor regtstreeks werd belemmerd, 't welk met de voorgestelde wijziging, als aandruischende tegen de gewoonten en belangen van den klein-handel, het geval zoude wezen.

's GRAVENHAGE, 6 Maart.

Eergisteren avond is van wege de weduwe van Keizer *Nikolaas*, bij hare vorstelijke zuster, prinses Frederik, per telegraaf [illegible] ligchaam en ziel geschokt, naar tijdsomstandigheden welvarende was.

Van den 7den. De Koning is gisteren namiddag met extra-trein naar Gelderland vertrokken, wegens angstwekkende tijdingen van ijsgang en overstrooming. Z. M. wenscht in persoon zich te bevinden op de punten waar het gevaar dreigt.

AMSTERDAM, 6 Maart.

Men verneemt dat het onzen stadgenoot, den heer *J. P. Dudok van Heel*, thans in Egypte, is mogen gelukken, voor de firma *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel* alhier, door de tusschenkomst en ijverige bemoeijingen van den consul-generaal der Nederlanden, den heer *S. W. Ruyssenaars*, te Alexandrië, een contract met den Pacha van Egypte te sluiten, voor de levering van sleepbooten en ijzeren ligters, tot daarstelling eener stoomsleepdienst op den Nijl.

ARNHEM, 5 Maart.

De toestand der rivieren is sedert gisteren zeer onrustbarend geworden. De Rijn is op het oogenblik geheel met ijsschotsen bedekt. Het water is heden nacht tot eene hoogte gewassen, gelijk men zich niet herinnert sedert het jaar 1820. Met alle inspanning is men bezig het indringen des waters in de stad te beletten. In het Velpsche Broek stroomt het in die mate over den Westervoortschen dijk in, dat het over den oostelijken buitensingel in de stadsgracht zou vloeijen, zoo er geene kistdammen gemaakt werden. De spoorwegdam, ofschoon met drie poorten voorzien, belet dat het water in voldoende massa den weg langs het dorp Velp kan nemen. De angst en bekommering der bewoners laat zich ligtelijk beseffen. Bij het afzenden van dit berigt scheen er meer aanwas dan val in het water te zijn.

Op verschillende plaatsen aan de oevers der rivier zijn de ijsschotsen huizen hoog opgekruid. Het geheel levert een zeer indrukwekkend gezigt op. Het gedruisch van het, de weilanden instroomend water, is op verren afstand hoorbaar. Het lot van den Betuwbewoner is zorgwekkend.

Uit Rhenen schrijft men: Een half uur boven Hattem loopt het water 1½ voet over den dijk. Aan keeren is geen denken. Van Hattem tot Bergwijk loopen de dijken ook over op een uur lengte.

Bij Wageningen verkeert men in watersnood. De dijken staan op het punt van doorbreken. Alles maakt zich gereed om te vlugten.

Van den 6den. De dijkberigten zijn heden allertreurigst. De doorbraak van den Bislichschen dijk veroorzaakt eene overstrooming van de Geldersche landstreek langs den IJssel. Daarbij zijn nu gekomen eene verschrikkelijke doorbraak in den Waaldijk bij Dreumel, eene doorbraak van den Grebbendijk bij Wageningen en eene doorbraak van den Westervoortschen Broekdijk.

Te Dreumel is de breuk gevallen aan den afweg naar Heerewaarden. De berigten van daar zijn ontzettend. De huizen, daar aan den dijk gelegen, zijn allen door den vloed verzwolgen, en de huizen aan den Ouden Maasdijk storten allen in. De drang van den vloed met de ijsmassa is op den Bandijk van de Maas gerigt, en deze is ook reeds tusschen Alem en Maren doorgebroken, waardoor een groot gedeelte van de provincie Noord-Brabant mede overstroomd wordt.

Hoezeer men nog geen verlies van menschenlevens te Dreumel gehoord heeft, vreest men er echter sterk voor, daar bij voortduring eene groote massa ijs naar binnen stroomt en er geene mogelijkheid is om pogingen tot redding aan te wenden. Vele huizen zijn reeds weggestoken en veel vee is verdronken.

In den namiddag van gisteren, omstreeks 2½ uur, is een gat gebroken in de noodkade op den Grebbendijk, 500 el boven het huis den Dove, en daarop is eene dijkbreuk gevolgd. Eene schuur en een gedeelte van het achterhuis van den logementhouder *Rutgers*, aan den Groebendijk, is door den vloed en het ijs vernield. De Geldersche vallei boven den Slaperdijk wordt daardoor nu overstroomd en heden morgen was de gemeente Veenendaal voor een groot gedeelte reeds door het vloedwater bereikt. De dorpskerk diende om de menschen in veiligheid te brengen; men heeft niet gehoord, dat er menschenlevens te betreuren zijn, hoe ongewoon het verschijnsel van eene overstrooming en de voorzorgen daartegen in die streken ook mogen zijn. De ramp is allervreeselijk en de schade nu reeds onberekenbaar.

De Broekdijk tusschen Arnhem en Westervoort, waarover de groote weg naar Duitschland loopt, is in den afgeloopen nacht boven het Malburgsche veer op twee plaatsen doorgebroken. De eene opening zal ongeveer 35 ellen lang, de andere, meer naar beneden, ongeveer 6 ellen lang zijn. Het rivierwater stroomt nu met een verval van 1½ el den Broekpolder binnen. In den Oostelijken singel dezer stad worden de noodkeeringen verhoogd en versterkt, om het doordringen van het vloedwater tegen te gaan.

Omstreeks 12 uur hoorde men heden, in eene zuidelijke rigting van hier, vijf kanonschoten, die te Grave kunnen gedaan zijn. In dit geval zou het een sein wezen, dat ook de linker Maasdijk is doorgebroken, hetwelk het gevolg kan zijn van de opstuwing van het Maaswater door dat van de Waal.

De Betuwe mag zonder nieuwe ongevallen als gered beschouwd worden.

Van Doetichem verneemt men dat door het doorbreken van den Reesendijk, de geheele omtrek onder water staat.

Blijkens eene opgave, in de *Arnhemsche Courant*, had het water te Arnhem de ongekende hoogte bereikt van 6.88 el Arnh. peil. De hoogste waterstand gedurende de laatste 100 jaren was tot nu toe die van 1820 geweest, 6.75 el, dus nog 13 duim lager dan thans.

De heer staatsraad, commissaris des Konings heeft zich reeds heden nacht naar Tiel begeven, om in de nabijheid van de plaats des onheils te kunnen komen.

Heden morgen is per spoortrein van Utrecht naar Veenendaal vertrokken een detachement mineurs, ten einde den dijk, welke den spoorweg beschut, tegen het aandringend water te helpen verdedigen.

LEEUWARDEN, 5 Maart.

In de laatste week zijn weder 21 runderen aan de longziekte gestorven en 23 zieke beesten, voor rekening der eigenaars, afgemaakt. Het totaal der gevallen sedert den 1sten Jan. bedraagt 429.

GRONINGEN, 8 Maart.

Bij het sluiten dezer Courant was de Hollandsche post nog niet aangekomen. Schoon de wegen van ons, [illegible] dus geen hinderpalen [illegible] geregelde passage, is het thans de ijsgang en overstrooming der rivieren, die het late aankomen der posten veroorzaken. In Holland had men drie dagen achtereen reeds te vergeefs op de Duitsche post gewacht.

— Woensdag l.l. is door de regtbank alhier veroordeeld zekere scheepstimmermansknecht, wonende te *Sappemeer*, genaamd Douwe Peekelsma, tot eenzame opsluiting voor den tijd van drie maanden, in twee geldboeten en in de kosten van het geding, ter zake van het verbrijzelen van afsluitingen, het herhaaldelijk dreigen van zijne ouders te willen vermoorden, brand te willen stichten en meer andere feiten. — Op dienzelfden dag is, krachtens bevelschrift der regtbank, deze persoon gevangen genomen, wegens het slagen en verwonden van zijnen vader. Verslaafdheid aan den sterken drank is hiervan al wederom de oorzaak, en als ballast en gevaarlijk mensch in de maatschappij is de verwijdering van dezen persoon uit zijne woonplaats eene groote weldaad voor de gemeente Sappemeer. Het is te wenschen dat de eenzame opsluiting, als zijnde de veroordeelde nog maar twintig jaren, eene heilzame uitwerking zal hebben.

— Gisteren is alhier in voorloopige bewaring gesteld zekere Anna Maria ter Haak, wonende in de Haddingestraat alhier, als verdacht van diefstal van een houten en een blikken watermmer, enz., van de publieke straat alhier weggenomen.

— In onze courant van den 7den Februarij is door den heer W. R. Emmen, te Winschoten, uiteengezet en met cijfers aangewezen, hoe het, bij eene aanstaande herziening en verbetering der jagtwetgeving, niet slechts in het dadelijk belang van den akkerbouw en de veeteelt, maar ook vooral van 's rijks financiën, hoogst noodzakelijk is, dat de bij de thans bestaande jagtwet uitgeloofde geldelijke premiën op de *wezel*, die daarbij onder het *schadelijk* gedierte wordt gerangschikt, werden afgeschaft. Sedert is de aandacht van belangstellenden meer bepaald op deze aangelegenheid gevestigd geweest.

Ook bij het bestuur van deze provincie is de vraag overwogen, of de wezels werkelijk behooren tot het schadelijk gedierte. Het heeft daarover de denkwijze ingewonnen van de in deze provincie bestaande landbouwkundige genootschappen, die allen eenstemmig van oordeel waren, dat de wezel *niet* onder het schadelijk gedierte behoorde te worden geteld, en dat het nadeel, dat hij veroorzaakt, ruim wordt vergoed door het voordeel, dat hij aanbrengt.

In overeenstemming met de ten deze ingewonnen adviezen heeft het bestuur van dit een en ander kennis gegeven aan den minister van binnenl. zaken, opdat z. exc. de aandacht, zou kunnen vestigen bij eene aanstaande herziening der jagtwet.

Als een bewijs van het verbazend aantal wezels in deze provincie, dat vooral het Oldambt geldt, moge dienen, dat het getal der gedoode wezels over de maanden October, November en December te zamen 6230 bedroeg, en als men daarbij voegt, dat in de maand Januarij alleen voor een getal van 5017 gedoode wezels premiën zijn betaald, dan beloopt het cijfer der premiën gedurende die vier maanden *f* 3374.10.

— Weder zijn op den stal van J. G. Rozema, te Grootegast, alwaar de 23 van longziekte verdachte runderen den 19den Februarij l.l. door twee rijks-veeartsen waren ingeënt, twee hokkelings ziek geworden en is tot derzelver dooding last gegeven.

— Nadat bij eene eerste stemming voor een lid van den gemeenteraad te *Scheemda*, in plaats van wijlen den heer mr. A. E. Steerman, geene volstrekte meerderheid verkregen was, en er dien ten gevolge eene herstemming tusschen de heeren H. A. Hesse en R. P. Haan plaats hebben moest, is eergisteren de eerstgenoemde met eene meerderheid van 44 tegen 36 stemmen voor die betrekking gekozen.

— Op Zondag den 5den Maart, des avonds te 7 uur, had te *Grijpskerk*, ten huize van den logementhouder Doornbos, een declamatorium voor de armen plaats, waartoe ook het zanggezelschap, onder de leiding van P. Dijkesterhuis, onderwijzer aldaar, medewerkte door het zingen van eenige koren, ter afwisseling der sprekers, die zeven in 't geval waren. Ds. B. Drijber deed bij den aanvang eene toespraak tot opening van het feest, terwijl dr. S. K. de Waard bij het slot eenige woorden van dank toebragt aan allen, die tot het genot van dezen avond hadden medegewerkt, hetzij door zang, voordragt van verzen, als ook aan de opgekomenen door wier penningen men nu in staat is, dekens aan te koopen voor de armen, waartoe de en-reegelden bepaald zijn bestemd. Algemeene vreugde en hartelijk genoegen was dezen ganschen avond waar te nemen; het weldadige doel gaf aan 't genot eene meerdere waarde.

— Men schrijft ons uit *Ter Apel*, dat in den nacht van den 2den op den 3den dezer, [illegible] 3 vrachten zout, ter zwaarte van [illegible]

— Daar de vorst sedert eenige dagen [illegible] ontdooijing schijnt gemaakt, zijn reeds snellen voor zeelieden uit *Pekela*, *Veendam* enz. naar hunne scheepsboorden vertrokken, terwijl de overigen meest allen gereed zijn, eerlang de reis te aanvaarden. Eergisteren kwamen niet minder dan 55 schippers te Assen aan, om van daar hunne reis met de diligencediensten van Visser en Kiesbrink naar Zwolle te vervolgen.

— De miliciens en plaatsvervangers, die bij de regementen infanterie nog onder de wapens zijn van de ligting 1853, zullen voor of uiterlijk op den 1sten Julij aanst. met groot verlof naar hunne haardsteden worden gezonden.

Onder de miliciens van 1854, welke tegen den 3den April voor één jaar onder de wapenen zijn geroepen, zijn ook begrepen zij, die bij de rijdende- en veldartillerie behooren; zullende de infanteristen, na afloop van hunnen halfjarigen dienstijd, moeten loten, wie van hen in het genot van groot verlof zal kunnen worden gezonden.

De Musschen.

De vraag, of de musschen nuttig of schadelijk zijn, is bij de behandeling van het wets-ontwerp betreffende de jagt, in de Belgische kamer van vertegenwoordiging ter sprake gekomen. Bij die gelegenheid is de aandacht gevestigd op het volgende voorval. Elk weten hoeft zijne nuttigheid. De musch, de meest voorkomende vogel, wordt welligt het meest veracht: want men heeft berekend, dat eene musch een half Ned. mud koren per jaar eet; dat er 10 millioen musschen in Frankrijk zijn, welke gedurende een jaar 625,000 mudden koren eten, hetwelk, de mudde tegen *f* 6,50 berekend, eene waarde van omstreeks 4,453,125 guldens uitmaakt. Maar men heeft tevens berekend, dat eene musch, ter vergoeding hiervoor, per week 3,360 groene stonden en vele andere insecten vernielt. Men kan het dus als twijfelachtig beschouwen, of de musch meer schade dan nut aanbrengt. Doch eene bekende bijzonderheid schijnt ten haren voordeele te pleiten. In het Galatijnsche, alwaar de landbouwers sterk klaagden over de schade, veroorzaakt door de musschen, stelde men een' prijs op hare vernietiging. Maar nu werd de schade, door de insecten aangebragt, veel aanzienlijker, en van dien aard, dat men weldra eene belooning stelde voor het invoeren van diezelfde muschjes, welke men als vijanden had beschouwd, terwijl zij juist bondgenooten, schoon ook geene goedkoope, waren geweest.

Wie weet niet, dat men soms een klein kwaad moet dulden, om grooter te voorkomen?

Verbetering in de telegrafie.

De hoogleeraar E. Edlund, te Stokholm, heeft verleden jaar eene verbetering aan de toestellen der electro-magnetische telegrafen aangebragt, waardoor het mogelijk is, door middel van één' enkelen draad, ten zelfden tijde van twee stations, in tegenovergestelde rigting, depêches over te brengen. De grondslag waarop Edlund's toestel berust, is zeer eenvoudig en in allen deele verschillende van dien, welke door dr. Gintl te Weenen tot hetzelfde einde werd gebezigd. Het is volgens het systema van Edlund voldoende, dat op elk station eene galvanische batterij aanwezig zij, van dezelfde kracht als die, welke bij de telegrafie volgens de vroegere methode gebruikt wordt. De vermelde verbetering kan bij alle soorten van telegrafische toestellen worden aangebragt, waarbij het electro-magnetismus ten grondslag ligt. Alle toestellen kunnen, zonder groote onkosten te veroorzaken, volgens dit principe veranderd worden, terwijl het telegraferen zelve geheel volgens de gebruikelijke wijze geschiedt.

Vervanging van den stoom door etherdamp.

Het veel besproken en bepeeld stelsel om den stoom van ether, uit een oeconomisch oogpunt, door den stoom van water te doen vervangen, heeft in Frankrijk verwezenlijking [illegible] van 100 paardenkracht van Z. M. den Keizer der [illegible]

Op dezen bodem worden de voortstuwing-werktuigen in beweging gebragt door een gewoon stoomwerktuig van 50 p. k., waarnevens een gelijkvormig werktuig, doch met kleiner cilinders van 50 p. k. geplaatst is, hetwelk door etherdamp in beweging wordt gesteld.

Een stoomketel van 50 p. k. vermogen, ingerigt naar het gewone stelsel der marine-ketels, dat is met binnenvuren en rookgangen, waarna koperen kookbuizen den rook en warme lucht naar den schoorsteen voeren, verschaft het eerstgenoemd stoomwerktuig van 50 p. k. stoom van lage drukking.

Dit werktuig is een gewoon stoomwerktuig van lage drukking, met hellend liggenden cilinder, die door tusschenkomst van een corrector de algemeene drijfas in beweging brengt. (De redactie vermeent, dat de bedoeling van den geachten inzender met deze slotwoorden luidt, waarvan de zuiger door zijne beweging de drijfas doet rondgaan.) De stoom na in den cilinder zijne dienst gedaan te hebben, treedt, alvorens in den condensor te komen, in eene langwerpige vierkante kast, waarin zich een groot aantal vierkante en platte koperen buizen bevinden, die onderling gemeenschap hebben, en met een reservoir in verband staan. De afgewerkte stoom in de genoemde langwerpige kast komende, deelt zijne warmte aan de vierkante koperen buizen mede, welke eene zeer groote oppervlakte aan den stoom biedende, spoedig den ether doen verdampen, die zich in de koperen buizen bevindt en onder het werken der machines voortdurend wordt aangevoerd.

De ether bij een' geringen warmtegraad reeds den gasvorm aannemende, heeft weldra door de voortdurende vloeijing des afgewerkten stooms om de koperen buizen, dien graad van spanning bereikt, om aan den kleineren zuiger in het werktuig, dat door den etherdamp bewogen wordt, eene drukking en snelheid van beweging mede te deelen, gelijkstaande met het vermogen van het daarnevens staande stoomwerktuig van 50 p. k.

De afgewerkte ether-stoom treedt in buizen, die door koud water besproeid, den reeds verflaauwden ether-damp doen condenseren, welke opgevangen, en op nieuw tot damp [illegible] in beweging [illegible]

Het verlies van ether bedraagt per dag, bij eene goede werking van het werktuig, tusschen 4 à franken.

De *Galilei* had reeds eenigen tijd dienst en tot nog toe konde men geen nadeeligen invloed des ether-stooms op een der deelen van het werktuig bespeuren.

Het voordeel, dat dit stelsel aanbiedt, is niet alleen eene besparing van 50 pCt. brandstoffen, verminderd met de weinige uitgaven voor den ether, maar ook eene besparing van een half kapitaal, voor den aankoop der stoomketels, omdat volgens het beschreven stelsel er voor 100 p. k. vermogen, maar een ketel van 50 p. k. noodig is.

Bij schepen wordt dit voordeel aanmerkelijk vergroot door de minder benoodigde ruimte voor ketels en brandstoffen.

(*Stoompost*.) C. C. Ferrari.

Ontdekkingstogten in Midden-Afrika.

Het *Athenaeum Français* van den 27sten Januarij j.l. geeft een zeer belangrijk verslag van de laatste berigten van dr. Eduard Vogel uit Midden-Afrika, door het geographisch instituut van Perthes te Gotha den 8sten Januarij ontvangen. Dit verslag, dat, oorspronkelijk in het Duitsch, door den bekenden geograaph A. Petermann is opgemaakt, bevat zeer belangrijke bescheiden omtrent de wedervaringen van den beroemden reiziger dr. Vogel van den 20sten Februarij tot den 14den Julij 1854 en over de gevolgen van zijne waarnemingen voor de aardrijkskunde van de streken die hij bezocht heeft.

Tot nu toe had men zich het vaste land van Afrika voorgesteld als twee geheel van elkander verschillende hoofdafdeelingen — eene onmetelijke vlakte, waarin de woestijn van Sahara, — en eene uitgestrekte bergvlakte of plateau ten zuiden van die woestijn, dat, na zich in verscheidene bergketenen vertakt te hebben, zich tot de Kaap de Goede Hoop verlengde. De waarnemingen en opmetingen van Richardson, Overweg, Barth en Vogel hebben nu eerst aan den dag gebragt hoe onjuist deze voorstelling was. Het is nu gebleken, dat de woestijn van Sahara eene bergvlakte is, die gemiddeld tusschen de 1000 en 2000 voeten boven de oppervlakte der zee is gelegen, terwijl ten zuiden van het meer Tchad, waar men de Afrikaansche Alpen dacht te vinden, zich eene zeer lage alluviale vlakte uitstrekt, die als het ware eene kom vormt in vergelijking met het overige land van Afrika. Dr. Vogel heeft, door naauwkeurige [illegible] voeten [illegible] kennis van Midden-Afrika. Voor [illegible] reeds bewezen dat al de streken door den geleerden reiziger bezocht, tot nu toe op alle kaarten twee graden meer oostwaarts opgegeven staan dan zij wezenlijk gelegen zijn.

Het is te betreuren, dat deze schoone resultaten door zulke zware offers zijn gekocht. Van de vier hierboven vermelde onderzoekers Richardson, Overweg, Barth en Vogel, die moedige kampvechters voor de wetenschap, zijn er reeds drie bezweken ten gevolge van vermoeijenissen en het ongezonde klimaat. De laatste depêche van dr. Vogel geeft echter eenigen grond, hoe gering dan ook, om te hopen dat het berigt van den dood van dr. Barth voorbarig is geweest.

Letternieuws.

Wij vestigen de aandacht van alle geneeskundigen, en bepaaldelijk ook van de beoefenaars der veeartsenijkunde, op het thans bij de uitgevers dezer uitkomende tijdschrift: *„Het Repertorium. Tijdschrift voor de praktisch geneeskundige wetenschappen in al haren omvang,"* onder redactie van dr. L. Ali Cohen. — In vel 9 en 10 heeft de redacteur het voor eenige weken bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingekomen ontwerp van wet op de uitoefening der veeartsenijkunst medegedeeld en daarbij tevens zijne aanmerkingen gevoegd. Het kan niet anders, of die aanmerkingen, gevloeid uit de pen van iemand, die èn door vroegere geschriften èn ook thans weder toont geheel op de hoogte te staan van dit zoo aangelegen onderwerp, waarvan eene wettelijke regeling wel door niemand onnoodig zal worden geacht, moeten de belangstelling wekken van ieder, die hetzij onmiddellijk, hetzij middellijk met die zaak in betrekking staat. Het oordeel des schrijvers over het ingediende ontwerp van wet is, zoo wel uit het algemeene oogpunt, als door het onderzoek van de voorgestelde bepalingen in

het bijzonder, niet gunstig; immers komt hij tot de slotsom »dat eene wet op de uitoefening der vaartsgenkunst niet gevoegelijk *kan* worden tot stand gebragt, zonder voorafgaande of gelijktijdige behandeling van de algeheele geneeskundige staatsregeling, of althans van die gedeelten er van, waaraan de behoefte in de eerste plaats zich doet gevoelen?" In hoeverre dit oordeel en de verdere aanmerkingen op den inhoud van het ingediend ontwerp gegrond zijn, laten wij gaarne aan deskundigen ter beslissing over. Wij gevoelen alleen ons gedrongen, op het bestaan er van indachtig te maken en dat te eerder, omdat er tot nu toe anders nog geene beoordeeling dienaangaande is bekend gemaakt.

Kerknieuws.

NIEUW BUINEN, 5 Maart. Gisteren waren wij hier getuige van de bevestiging van onzen geachten hulpprediker, den heer *W. Driesman*, tot predikant in deze gemeente. Ds. *Lieftinck*, predikant te Odoorn, 2de consulent, bevestigde hem naar aanleiding van I Thess. 4: 1, op eene krachtige en aandoenlijke wijze. 's Namiddags deed ds. *Driesman* zijne intreêrede naar aanleiding van Lukas 5: 27b, en verbond zich plegtig om als voorganger dezer jeugdige gemeente, haar bij voortduring op te wekken tot navolging van Jezus den Heer der Kerk. Eene groote schare menschen, zoo van hier als elders, woonde de plegtigheid bij.

— Ds. *H. J. Bruins*, predikant te Bennen bij Amersfoort, heeft het beroep naar Bestum aangenomen. Opmerkelijk is het, dat deze gemeente binnen den tijd van tien jaren nu reeds 6 malen vacant is geweest.

ULRUM, 4 Maart. Uit een drietal predikanten voor de Chr. Afg. gemeente aldaar, bestaande uit ds. *R. Strik*, te Burum, prov. Friesland, *R. J. Siegers*, te Marum, en *D. J. Aikema*, proponent, is heden met algemeene stemmen verkozen de heer *D. J. Aikema*.

INGEZONDEN STUKKEN.

De spoorwegen in de noordelijke provinciën.

Wanneer men een' blik op de kaart van Europa werpt, moet het ongetwijfeld bij den eersten opslag bevreemden, hoe ongelijk de onderscheidene spoorweglijnen over de verschillende landen verdeeld zijn en hoe zeer uiteenloopend de verdeeling dan weder in die landen is. Die bevreemding verdwijnt inmiddels, zoo niet geheel, dan toch grootendeels, bij eene nadere beschouwing dier kaart. Het blijkt dan alras, dat die streken van Europa, waar de beschaving haren zetel gevestigd heeft, in de eerste plaats met die ... middel van ... voorzien is.

Engeland, Frankrijk, Duitschland leveren daarvan het bewijs op. Waar men die roode lijn niet vindt, mag men over 't geheel genomen, met uitzondering eener enkele streek, waar het terrein te groote moeijelijkheden oplevert, veilig tot eenen minderen graad van beschaving en rijkdom besluiten.

Men aanschouwe Rusland, Spanje, Portugal, den Kerkelijken Staat, Napels en Sicilië, Wallis in Engeland, enz. Men zoude zich echter zeer bedriegen door zulks als een' algemeenen regel vast te stellen. In tegendeel, de zaak is daarmede nog niet opgelost. En dit is het juist, wat de bevreemding des aanschouwers van de kaart doet aanhouden. Hij vraagt zich af, hoe het mogelijk zij dat die roode lijn nog niet te vinden is onder anderen tusschen Hamburg en Bremen, tusschen Bremen en Oldenburg en Oldenburg en Leer. Wanneer hij dan echter bedenkt, door hoevele Duitsche Staten die lijnen moeten gelegd worden, hoe moeijelijk het is alle die belangen in overeenstemming te brengen, dan verklaart het zich, waarom om den wil der stad Hannover, geen weg tusschen Bremen en Hamburg bestaat; waarom om den wil van de baan naar het Zuiden, geen weg tusschen Leer en Oldenburg; waarom om den wil van de baan naar Kiel, den weg over Lubeck naar Hamburg zooveel zwarigheden in den weg zijn gelegd. Doch daarmede is hij nog niet geheel voldaan. In den Noordwestelijken hoek van die kaart bespeurt hij een plekje, waar in 't geheel geen roode lijn te vinden is. Hij vraagt wat daarvan de reden mag zijn. Heerscht aldaar geene beschaving? In tegendeel, er zijn er die beweren, dat aldaar het brandpunt van verlichting te vinden is.

Is de welvaart daar dan afnemende? Ook dat is niet waar: het zoude zelfs moeijelijk vallen eene streek aan te wijzen waar ze meer vorderingen maakte. Wat mag dan daarvan de reden zijn?

Wij zijn te antwoorden op de aan ons gedane vraag, waarom het noordelijke gedeelte van Nederland nog steeds, niet alleen niet met het spoorwegnet van Europa, maar zelfs niet met het hart van zijn land in verbinding is gebragt geworden?

Ons dan kan daarop slechts één voldoend antwoord gegeven worden. Wij zijn in het bezit van kanalen, die den aan- en afvoer van onze producten gemakkelijk maken.

Die producten bestaan in hoofdzaak uit de voortbrengselen van den bodem, welke in den regel voor een vervoer per spoorweg minder geschikt zijn, en waarvoor men zooveel doenlijk altijd den waterweg verkiest. Daarin mag wel de hoofdzakelijke reden gelegen zijn, waarom de behoefte aan dat bespoedigd middel van verkeer zich hier minder heeft doen gevoelen; waarom men daarmede zoo ver ten achteren is gebleven.

Doch daarmede wordt niet beweerd, dat dat altijd zoo blijven kan, en dat wij, eenmaal in het bezit onzer kanalen, de handen geraast in den schoot mogen nederleggen. Het tegendeel is waar. Wij kunnen en mogen ons niet langer afsluiten van de groote ... van Europa. Het is van de uiterste noodzakelijkheid, dat ... met Holland, en met het Buitenland in naauwere verbinding komen.

Daarom is het te wenschen, dat, zoo zulks onder de tegenwoordige omstandigheden al niet in 't geheel geschieden kan, dan toch met eene enkele lijn een begin gemaakt worde; dat geen bekrompen provincialismus alles tegenhoude, en dat in plaats van tegenwerking, overal medewerking gevonden worde. Het is hier niet de plaats om een oordeel uit te spreken over de verschillende van tijd tot tijd aangevraagde concessiën, wij zijn ook daartoe niet bevoegd; het is ons bloot daarom te doen, dat een begin gemaakt worde. En dan is het onze meening, dat als het eerst de spade in den grond steekt, er dan daar altijd het voordeel zal hebben dat zich alle andere lijnen aan de zijne zullen aansluiten. Stel b.v. dat dit Groningen is, en wel dat Groningen een' weg legge over Winschoten, Bellingewolde naar de Hannoversche grenzen, ten einde aan het naastbij gelegen station te Asschendorp aan te sluiten aan de Zuidbaan van Oost-Friesland naar de Cölner-Mindener baan. Niet alleen dat dat een weg zoude zijn, die veel kans zoude opleveren dat en met passagiers en met goederen goede rekening zoude maken, maar het zou een weg zijn; het kapitaal waarvoor, in weerwil alle Oostersche vraagstukken, in ons vaderland, naar wij hopen, nog wel zoo bijeen te krijgen zijn.

Wij zouden dan het voordeel hebben, niet alleen aan te sluiten aan het groote net van Europa, maar ook dat geen andere lijn zou gelegd worden, zonder met de onze in verbinding gebragt te worden. Men zou ons niet *kunnen* omgaan. Neem b.v. den weg naar Harlingen, zou die dan niet in plaats van te Rheine aan te sluiten, zulks ongetwijfeld te Groningen doen? — welke stad daardoor het middelpunt van alle verkeer zou worden.

Doch ook de weg naar Holland zou zich dan niet laten wachten; en dat ware wenschelijk. Immers wat zoude anders al ligtelijk het geval worden? Terwijl alsdan onze provinciën aan Noord-Duitschland aansloten, Gelderland aan den Rijn, Noord-Brabant aan België, zouden wij eene vervreemding van ons land aanschouwen, een overhellen tot die vreemden, waarmede wij het naast in verbinding stonden, ten koste onzer nationaliteit ... eigen volksaard.

... dat ... gezegd, ... den het ons te ... de vreemden in verkeer ... met een ieder in de gelegenheid gesteld worde, door eenen ruimeren blik, door op te merken, wat er ook bij anderen goeds gevonden wordt, verouderde vooroordeelen af te leggen, in plaats van voortdurend in stille zelfbewondering weg te zinken. Daarom behoeft hij zijne nationaliteit, zijne onafhankelijkheid niet over boord te werpen; in tegendeel, juist opgevat, zullen die door een onbevangen oordeel over vreemde toestanden zoo veel te meer versterkt worden. Van ons achten een veelvuldige aanraking zoowel met de bewoners van ons eigen land, als met die van vreemde landen hoogst wenschelijk. Wij gelooven dat uit zulk eene wijving, voor een zelfstandig volk als wij zijn, niet dan goeds voortspruiten kan.

Ook de kastengeest, die vloek aller maatschappelijke toenadering, zou daardoor zoo niet in hare hartader aangetast, althans voor eene mildere gezindheid plaats maken. In stede van, om met de Indianen te spreken, te vragen naar de geboorte uit het hoofd, de armen, de lendenen, of de voeten van hunnen gewaanden God, zouden meer degelijke hoedanigheden op den voorgrond geplaatst worden, zoude meer gevraagd worden naar wat de mensch door zijn toedoen, dan naar wat hij *buiten* zijn toedoen geworden is. Alle verkeer toch werkt mede tot ontwikkeling van den menschelijken geest. De vorderingen dier ontwikkeling, welke zoo vele hooge en hechte muren, hoe sterk dan ook, heeft doen vallen, zoo vele wallen geslecht heeft, zullen ook wel in staat zijn de zwakke omheiningen omver te werpen, waardoor zoo dikwijls de bewoners eener stad, hoezeer dan ook, in den geest aan elkander verwant, in zoovele onderscheidene kasten verdeeld worden. Elk middel waardoor het verkeer bevorderd wordt, werkt tot die ontwikkeling mede, is, zoowel als een zedelijk als uit een staathuishoudkundig oogpunt aan te raden; het zijn de spoorwegen die daartoe het »vehikel" zijn.

Dat dus zij, die prijsstellen zoowel op de ontwikkeling van onzen geest, als op die van onze nijverheid, en den ... om dit ... het altijd te verkrijgen, eenmaal daartoe te geraken.

W.

Het bovenstaande was reeds ter neder geschreven, toen ons de *Provinciale Courant* van den 3den Maart in handen kwam. Het behoeft wel geen betoog, dat wij ons geheel vereenigen met het daarop in deze courant gegeven antwoord.

Schouwburg te Groningen.

Het Tooneelgezelschap, dat gedurende dezen winter in den schouwburg alhier eenige voorstellingen dacht te geven, is door de weinige opkomst van het publiek in dat voornemen droevig teleurgesteld; de gegevene representatiën hebben niet eens de kosten kunnen goedmaken, zoodat daardoor het gezelschap in den strengen winter meermalen in geld- en broodsgebrek heeft verkeerd en daarin thans nog verkeert en bovendien nog diep in schulden is geraakt. Het heeft dan ook besloten de verdere voorstellingen te staken en zullen zij aanstaanden Zaturdag avond hunne laatste voorstelling opvoeren, in de hoop thans, dat *die* enkele representatie althans zooveel zal opbrengen, dat zij eenigzins uit hunnen waarlijk beklagenswaardigen toestand mogen geraken.

Wij nemen dan ook door dezen de vrijheid, die representatie dringend aan onze kunst- en menschlievende stadgenooten ter ondersteuning aan te bevelen, opdat het gezelschap in die hoogst hulpbehoevende omstandigheden moge ondervinden, dat zij niet te vergeefs den bijstand van Gruno's ingezetenen hebben ingeroepen, en zooveel mogen ontvangen, om de reis naar elders te kunnen voortzetten.

GRON., 7 Maart 1855.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PETERSBURG, 7 Maart.

Keizer *Alexander II* heeft een manifest uitgevaardigd, waarin hij, den Keizerlijken zetel bestijgende, voor God plegtig belooft, de bevordering van de welvaart zijns vaderlands als zijn eenigste doel, als zijn' hoogsten pligt te beschouwen. Hij hoopt, dat God hem het voorzegt moge schenken, om Ruslands roem te handhaven, om de wenschen zijner voorvaderen te verwezenlijken en de bevelen zijns vaders, waaraan hij trouw zweert te vervullen.

Door de groote drukte op de Telegraaf-lijn met het overseinen van regeringsdépêches, hebben wij de notering der effecten van heden, niet kunnen ontvangen.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 4 Maart, kapit. *Blokziel* Pegasus, van Curaçao; den 5den *Doornik* Willem Ernst, van Padang; *van der Werff* Afrika, van Suriname. — Te Helvoet den 4 Maart, *Carst Tzn.* Elize Susanna, van Batavia; *Leisler* Eendragt, van Triest; *de Haan* Mercurius, van Liverpool. — Te Brielle den 4 Maart, *van Koulen* Cornelia, van Nantes. — Te Vlissingen den 3 Maart, *Meijer* Zeevaart, van Buenos Ayres; *Hazewinkel* Albertina, van Triest naar Rotterdam, als bijlegger; *Vos* de Zwaan, van Scheveningen naar Ostende. — Te Wampoa den 2 Dec., *Brandt* Theresia Oscara, van Buenos Ayres. — Te Singapore den 29 Dec., *Ingerman* Regina, van Amoy. — Te Tafelbaai den .... *Smit* Dorothea Henriëtte, van Rotterdam naar Akyab. — Te St. Helena den 13 Jan., *de Meester* Willem Daniël, naar Amsterdam, den 17den *de Groot* H. Vincentius van Paulo, naar Schiedam en *van Gijsel qq.* Stad Amsterdam, naar Amsterdam, alle 3 van Batavia. — Bij St. Helena den 14 Jan., *Post* Pauline, van Batavia naar Middelburg. — Te Konstantinopel den 7 Februarij, *Smid* Anna Arnolda, van Marseille; den 19den *Wolthekker* Elisabeth Ruardi, van de Zwarte zee. — Te Genua den 27 Febr., *Kassens* Gustaaf Willem, van Hamburg. — Te Gibraltar den 16 Febr., *van Gelderen* Alida, van Palermo naar Liverpool; *Oversluizen* Zeus, van Cardiff. — Te Bordeaux den 28 Febr., *Hazewinkel* Jonge Ljeffert, van Morlaix. — Te Londen den 2 Maart, *Kramer* Plutus, van Bilbao; *de Winter* Edouard, van Calcutta; *de Jonge* Petrus Jacobus, van Genua; den 3den *Sap* Vasco de Gama, van Tchesmé; *Wieringa* Anke Berg, van Licata; *van der Velde Smit* Aurora, van Requejada. — Te Deal den 1 Maart, *Muller* Susanna, van Rio de Janeiro naar Hamburg; den 2den *van Beest Holle* J. C. Schotel, naar Rotterdam en *Prins* Alfred, naar Hamburg, beide van Batavia, de laatste met verlies van anker en ketting, zijnde bij het Goodwin Sand baset geweest. — Te Southampton den 1 Maart, *Reutsien* Marchina, van Marseille. — Te Dartmouth den 2 Maart, *Annokée* Buitenzorg, van Hartlepool n. Shanghae. — Te Yarmouth den 1 Maart, *de Jongh* Dina Immegina, van Marseille. — Te Portsmouth den 5 Maart, *Kikkert* Voorwaarts, van Suriname naar Amsterdam. — Te North Shields den 2 Maart, *Munneke* Baudina, van Plymouth. — Te Cuxhaven den 4 Maart, *Goosens* Gerardina Klasina, van Cette.

Vertrokken van Whampoa den 31 Dec., kapit. *Deurholst* Louiza Jacoba Johanna, naar Batavia. — Van Douvres den 1 Maart, *Voogd* Mina, van Haïti naar Bremen. — Van Nantes voor den 1 Maart, *Tolner* Zeemeeuw, naar Requejada. — Van Hull den 2 Maart, *van Sluis* Annechiena, naar Memel; *Abbink* Catharina Harmanna, naar Shields.

Zeilklaar te Liverpool den 2 Maart, kapit. *Engelsman* Christina, naar Hamburg. — Te Newcastle den 2 Maart, *Brandt* Gerhardina, naar Konstantinopel; *Bartels* ..., naar Middelburg.

In lading te Whampoa den 15 Jan., kapit. *van der Meulen* Mercator, naar Amoy. — Te Genua den 27 Febr., *Muys* Maria Therese, naar Antwerpen. — Te Liverpool den 2 Maart, *Wever* Henriëtte, naar Porto.

ZOUTKAMP, 7 Maart. Het Vriesche gat is van hier naar buiten open.

Gepraaid den 21 Nov., op 7° Z.Br., 104° O.L., kapit. *de Boer* H. Willebrordus, van Manilla naar Falmouth.

Den 27 Febr., op 49° 31' N.Br., 51° 31' W.L., kapit. *Noordziek* Twee Jeanne's, van Hartlepool naar Shanghae.

Den 2 Maart, op de hoogte van Bevesier, kapit. *Rijken* India, van Batavia naar Rotterdam.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 2den tot en met den 8sten Maart 1855 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 13 dochters; gehuwd 6 paren; overleden 11 ouden en 7 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 5 *Maart*. Granen bij flaauwe stemming met weinig omgang. Tarwe, 157, 160 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 425, *f* 450; 155 ℔ Brunswijksche *f* 415. — Rogge, 143 ℔ Zweedsche *f* 312; 145 ℔ Rijn *f* 310. — Roozendaalsche en Holsteinsche Boekweit *f* 265. 112 ℔ Taganrog Lijnzaad *f* 450. — Olië. Raapolie op 6 w. *f* 57, kont. *f* 56; Lijnolie op 6 w. *f* 40,75, kont. *f* 39,75. Voorjaar *f* 39,50 a *f* 40. — Koeken. Harde Raapkoeken *f* 85 a *f* 90; harde Lijnkoeken *f* 13,50 a *f* 14; zachte *f* 14,50 a *f* 15.

AMSTERDAM, 7 *Maart*. Alle artikelen zonder handel, uitgezonderd Boekweit, welk artikel prijshoudend bleef; 118 ℔ Holstein *f* 244. Koolzaad niet in omgegaan. — Raapolie op 6/w. *f* 53½; Vlieg. *f* 52; op Mei *f* 49½. — Lijnolie op 6/w. *f* 40½; vlieg. *f* 39½.

LONDEN, 5 *Maart*. Granen met weinig kooplust, Engelsche Tarwe 4 shs lager aangeboden, op het voorjaar 2 sh. Meel 5 sh. lager.

BOTERMARKTEN.

AMSTERDAM, 6 *Maart*. De marktnotering van Boter was heden als volgt: Friesche *f* 52 a *f* 53; Kamper *f* 48 a *f* 50; Deventer *f* 41 a *f* 45; Zwolsche *f* 43 a *f* 48.

LONDEN, 3 *Maart*. Deze week werd van Boter aangevoerd: van Harlingen 3135 v., Ostende 2524, Scheveningen 738. Vreemde goed gevraagd, vooral fijne Friesche. De noteringen zijn: beste Friesche 118 sh., surplus en 2de soort 98 a 110 sh., Holl. 94 a 98 sh., Kamper en Zwolsche 108 a 112 sh., Bosscher 82 a 98 sh., Groninger 94 a 98 sh.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 7 *Maart*.

NEDERLAND, Werkel. Schuld 2½ pCt. 61 9/16; Dito Dito 3 pCt. 73⅜; Dito Dito 4 pCt. 97⅞. — SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 18 4/16; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 32¼. — PORTUGAL, te Londen, 3 pCt. 38 1/8. — RUSLAND, bij *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 100⅞. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 63 1/16; Dito Dito 2½ pCt. 32 1/16; Dito rente Amsterdam 1854 5 pCt. 74½. — Mexico, onbep. stukken 3 pCt. 19 13/16; Brazilië 1824 £ 100 5 pCt. 97⅞.

ADVERTENTIËN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Bevallen van eene welgeschapen DOCHTER de Welgeborene Vrouwe E. H. VAN IDSINGA—BINDERVOET.

KOLLUM, 4 Maart 1855.

*** GRONINGEN, 7 Maart 1855. Heden beviel van eene DOCHTER BETJE DE JONGH, geliefde Echtgenoot van

U. S. OPPENHEIM,
op den hoek van Schoolholm.

*** GRONINGEN, 28 Februarij 1855. Heden avond omstreeks half zes overleed, tot mijne diepe droefheid, mijne geliefde oudste Dochter, ALBERTIEN, in den jeugdigen leeftijd van bijna 17 jaren. — Eene ziekte van vier maanden maakte een einde aan haar voor mij en mijne overige vier Kinderen zoo dierbaar leven.

J. M. SCHUITEMA,
Wedw. J. F. HUISMAN.

*** Op den 2den Maart 1855 overleed te *Veendam* onze geliefde Moeder A. K. VAN DER LINDEN V. S., Wedw. van F. F. N. VAN HULTEN, in den ouderdom van bijna 62 jaren. Hare zorgdragende liefde is voor hare nablijvende vier Kinderen en beide aangehuwde Dochters een treurig verlies, maar eene onvergetelijke en dankbare nagedachtenis.

L. T. B. VAN HULTEN.
Namens de Familie.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden namiddag omstreeks 3 uur overleed, na eene bedlegering van vier weken, zeer onverwacht, onze veelgeliefde en zorgdragende Vader GEUCHIEN ENNES TILLEMA, in leven *Pelmolenaar alhier*, in den ouderdom van ruim 70 jaren, nalatende drie Kinderen en drie aangehuwde Kinderen. Ieder, die den Overledene in zijn deugdzaam leven gekend heeft, zal ligtelijk het zoo smartelijk verlies met ons beseffen.

ULRUM, 4 Maart 1855.

E. P. TILLEMA.
Uit aller naam.

*** Heden overleed, ten Huize van hare Dochter, de Wedw. B. J. HOOIBOER, na eene hevige ziekte van slechts drie dagen, HELENA BUSSCHER, Wedw. H. P. BROUWERS, in den ouderdom van 76 jaren, nalatende twee Kinderen, benevens zes Kleinkinderen, waaronder een aangehuwde.

'T HOOIHUIS, onder *Dorkwerd*, 7 Maart 1855.

L. DOORNBOS.

*** Mevrouw de Weduwe van den Generaal-Majoor G. MENNINGH betuigt langs dezen weg aan Vrienden, Bekenden en verdere Ingezetenen van de Stad *Groningen* haren **opregten Dank** voor de zoovele bewijzen van deelneming, bij het overlijden van haren Echtgenoot ondervonden, en roept bij haar vertrek een **hartelijk Vaarwel** aan allen toe.

*** Het BESTUUR der *ARMENWONINGEN* van het *ALGEMEEN DIAKENGEZELSCHAP* der NED. HERVORMDE GEMEENTE te *Groningen* geeft bij deze kennis, dat, volgens uitloting, op den 1sten Mei e.k. zullen worden **AFGELOST vijf Schuldbekentenissen** ten laste van het Fonds, ieder van **Een honderd Gulden**, zijnde Nommers **21, 27, 158, 170** en **181**, en **Eene van Vijfhonderd Gulden**, zijnde Nummers **361—365**, betaalbaar bij den Rentmeester des Bestuurs, den Heer W. J. ROELFSEMA, in de *Poelestraat*.

Namens het Bestuur voornoemd:
H. J. TRIP, *President*.
JAN MEIJER, *Secretaris*.

De ondergeteekenden, daartoe verzocht in de Algemeene Vergadering van INTEEKENAREN van de BIJZONDERE SCHOOL 1ste Klasse, aan de Ossenmarkt alhier, verklaren de **REKENING** en **VERANTWOORDING** van het BESTUUR der voornoemde School, zoowel aangaande de **ontvangst** en **uitgaaf** ten behoeve der SCHOOL, als die der GEBOUWEN te hebben opgenomen, met de BEWIJSSTUKKEN vergeleken en in BEHOORLIJKE ORDE bevonden.

GRONINGEN, 8 Maart 1855.
R. DE SITTER.
C. MULDER.
O. Q. I. J. VAN SWINDEREN.

Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op **Heden VRIJDAG** den 9den Maart 1855, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein D. BOLT, buiten de Steentilpoort alhier, publiek, voor den tijd van één jaar, verhuren, om te Hooijen of Weiden en Bouwen: Ongeveer 29 Bunders LAND van de Plaats *WELGELEGEN*, onder *Noorddijk*, toebehoorende aan Mevrouw de Douairière Baronnesse van IMHOFF.

Notaris te *Groningen*, zal, op ZATURDAG den 10den Maart 1855, des avonds te 7 uur, bij H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort alhier, publiek, in perceelen, verhuren: 18 Bunders best **GROENLAND** van den Heer H. B. BOSSIEN, gelegen in den Paddepoel, om te Hooijen en Weiden, Top- en Naweide afzonderlijk en te zamen; — en p. m. 8 Bunders uitmuntend **GROENLAND** van de Erven wijlen den Heer B. WILKENS, gelegen in 5 Stukken, aan den Straatweg bij het Netteiboschje.

Maandag den 19den Maart

1855, des voormiddags te 10 uur en verv., zullen vóór en op de Bovenwoning boven den Apoth. RINSMA, op den hoek van de Nieuwe Boteringestraat alhier, door wijlen den Generaal-Majoor MENNINGH bewoond geweest, publiek worden verkocht: eenige fraaije **MAH.** en **ANDERE MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: CANAPÉ-CAUSEUSE, SPEELTAFELTJES, VERG. PENDULE met 2 CANDELABRES, SPIEGELS met VERG. LIJSTEN, EIKENH. LINNENKAST, STORTBAD, LEDEKANTEN, KOOK- en ANDERE KAGCHELS, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, en hetgeen verder zal worden gepresenteerd. — Te bezien Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris*.

*** Op tijd en plaats nader te bepalen, zal publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. De EIGENDOM van 27 B., 47 R., 20 Ell. BEHUISD LAND, gelegen in de Klei te *Usquert*, bij DUURT PIETERS RITZEMA en Vr. onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch. huur van *f* 150—00.

En voorts na bekomen Regterlijk verlof:

II. De EIGENDOM van ruim 15 B. BEHUISD LAND, te *Uithuizermeeden*, bij J. A. BIERLING en Vr. onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch. huur van *f* 133—00.

III. ADIDEM van p. m. 5½ B. LAND, aldaar, met KWELDER en AANWAS, bij L. D. WESTERDIJK en Vr. onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch. huur van *f* 48—00.

IV. ADIDEM van ¼ in 14 B., 16 R. LAND, aldaar, bij T. J. OOSTERHUIS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch. huur van *f* 42—66.

V. ADIDEM van 3 B., 50 R., 50 Ell. LAND, aldaar, bij J. J. BOLHUIS onder beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 32—00.

VI. ADIDEM van 6 B., 63 R., 75 Ell. LAND, aldaar, bij D. M. SIJTSEMA en Vr. onder beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 60—00.

VII. ADIDEM van 4 B., 42 R., 50 Ell. LAND, aldaar, bij B. A. SOMERS als voren in gebruik, 's jaars voor *f* 40—00.

VIII. ADIDEM van 3 B., 54 R. LAND, aldaar, bij J. D. BOS en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 32—00.

IX. ADIDEM van 88 R., 50 Ell. LAND, te *Oosternieland*, bij de Wedw. L. L. IKEMA in gebruik, 's jaars voor *f* 12—00.

X. ADIDEM van 88 R., 50 Ell. LAND, te *Uithuizen*, bij dezelfde in gebruik, 's jaars voor *f* 10—00.

XI. ADIDEM van 1 B., 10 R., 38 Ell. LAND, aldaar, bij B. H. JONKER en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 8—00.

XII. ADIDEM eener BEH. HEEMSTEDE, te *Oosternieland*, bij K. B. DOORNBOS en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 8—00.

XIII. ADIDEM eener BEH. HEEMSTEDE en DIJKSTAL, aldaar, bij R. W. BOS en Vr. in gebruik, voor *f* 8—00.

XIV. ADIDEM van p. m. 2½ B. LAND, te *Uithuizermeeden*, bij J. H. NIEUWENDIJK in gebruik, 's jaars voor *f* 20—00.

XV. ADIDEM van p. m. 1 B. LAND, aldaar, bij K. J. KLEIN en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 8—00.

XVI. ADIDEM van eene HEEM, p. m. ¼ B. LAND, aldaar, bij dezelfden in gebruik, 's jaars voor *f* 6—00.

XVII. ADIDEM van p. m. ¾ B. LAND, aldaar, bij dezelfden in gebruik, 's jaars voor *f* 5—00.

XVIII. ADIDEM van p. m. 2 B. BEHUISD LAND, aldaar, bij [illegible] in gebruik, 's jaars voor *f* [illegible]

XIX. ADIDEM van p. m. 2½ B. LAND, mede aldaar, bij W. J. MENKHUIS in gebruik, voor *f* 12—75.

XX. ADIDEM van [illegible] B., 50 R., 77 Ell. LAND, te *Usquert*, bij W. C. WIENINGA in gebruik, 's jaars voor *f* 12—50.

XXI. ADIDEM van eene BEH. HEEMSTEDE en een Kamp LAND, te *Uithuizermeeden*, bij S. RIJKELS en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 15—00.

XXII. ADIDEM van eene BEH. HEEMSTEDE, aldaar, bij H. P. DE WIT en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 7—50.

XXIII. ADIDEM van 88 R., 50 Ell. LAND, aldaar, bij H. K. PEKELDER en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 6—00.

XXIV. ADIDEM van eene BEH. HEEMSTEDE en TUINTJE, aldaar, bij de Wedw. F. A. FRANSEN in gebruik, 's jaars op den 1sten Mei voor *f* 2—25; en

XXV. ADIDEM van eene DITO, aldaar, bij de Wedw. R. JACOBS, 's jaars voor *f* 1—00.

XXVI. ADIDEM van eene HEEMSTEDE, te *Uithuizermeeden*, bij A. ZIJLSTRA en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 10—00.

XXVII. ADIDEM van 88 R., 50 Ell. LAND, aldaar, bij W. J. SCHOLTENS en Vr. in gebruik, 's jaars op Midw. voor *f* 8—00.

XXVIII. ADIDEM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE, te *Uithuizermeeden*, bij P. K. HEKKEMA en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 7—75.

XXIX. ADIDEM van eene DITO, aldaar, bij de Chr. Afgesch. Gemeente in gebruik, 's jaars voor *f* 7—00.

XXX. ADIDEM van eene DITO, aldaar, bij K. J. VELDMAN en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 3—00.

XXXI. ADIDEM van eene DITO, aldaar, bij H. G. WIERINGA en Vr. in gebruik, 's jaars voor *f* 3—00.

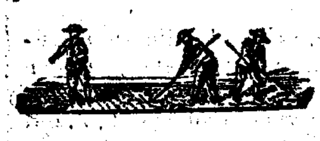
XXXII. ADIDEM van eene DITO, aldaar, bij J. O. HUIZINGA en Vr., voor *f* 3—00.

XXXIII. ADIDEM van eene DITO, aldaar, bij Jhr. TH. v. SWINDEREN, voor *f* 2—00. — en

XXXIV. ADIDEM van eene DITO, aldaar, bij F. J. FRIEZENBERG, voor *f* 2—00.

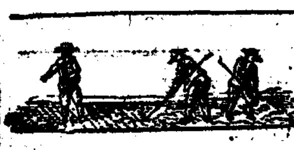
Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris*.

*** Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op ZATURDAG den 17den Maart 1855, des avonds te 6 uur, ten verzoeke van den Heer J. S. HAVINGA OORTWIJN, en ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, op *Ooster-Hoogebrug*, Gemeente *Noorddijk*, publiek, voor den tijd van één Saizoen, te verhuren:

Ongeveer 10 Bunders **LAND**, gelegen te *Euvelgunne*, behoorende bij de Plaats vroeger door J. M. KAMPHUIS in gebruik geweest. Om te Hooijen, Weiden en Bouwen.

Mr. E. VAN EERDE, *Notaris*.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 20sten Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein A. ABELIUS, voor het Kleine poortje te *Groningen*, publiek worden verhuurd, **voor één Saizoen:** Ongeveer 4½ Bunders best **GROENLAND**, gelegen aan het Zaagmuldersweg, buiten de Steentilpoort te *Groningen*, toebehoorende aan de Heeren J. L. LOOT en F. LENTINGH; **en voor 3 Jaren:** Ongeveer 5 Bunders **LAND**, gelegen in het *Ooster-Stads-Hamrik*, buiten het Kleine poortje, bij *Groningen*, toebehoorende aan G. BOLHUIS; ongeveer 5 Bunder **LAND**, gelegen mede aldaar aan den Trekweg, tegenover den Esser Watermolen; ongeveer 3 Bunders **LAND**, gelegen mede aldaar, en ongeveer 2 Bunders **LAND**, gelegen bij de [illegible], toebehoorende aan K. HEMMES; en ongeveer 3 Bunders **LAND**, gelegen aan den *Groenendijk* aldaar, toebehoorende aan de Erven van GEZINA BUIRMA; alles in onderscheidene perceelen, om te Hooijen en te Weiden.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

Op **Dingsdag den 13den Maart 1855** (in plaats van op MAANDAG den 12den) des voormiddags precies te elf uur, VERKOOPING van eene aanzienlijke partij **mooije**, meest **zware ZEEUWSCHE IJPEN STAMMEN**, bij den Molen te *Ooster Hoogebrug*.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, op MAANDAG den 12den Maart 1855, des avonds te 6 uur, in na te melden Logement, publiek te koop presenteren:

I. Een van ouds en nog zeer gerenommeerd **LOGEMENT**, thans het GEMEENTEHUIS, te *Winsum*, bestaande in eene aanzienlijke en wélbetimmerde BEHUIZING, waarin onderscheidene BENEDEN- en BOVENVERTREKKEN, PUT, REGENBAK en verdere GERIJFELIJKHEDEN; alsmede de daarbij staande ruime STALLING met OPENE PLAATSEN en RUIMTEN, nevens de VASTE, ONOPZEGBARE, IN ALLE LINIËN TE VERERVENE BEKLEMMING van derzelver ERVEN, daaraan gelegen TUIN en HOF, te samen groot 19 Roeden en 60 Ellen, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 10—00, staande en gelegen aan den Boog en het Diep te *Winsum*. II. Den EIGENDOM van den GROND, sub. I vermeld, jaarlijks tot huur zullende doen *f* 10—00. III. Eene BEHUIZING met EIGEN ERF, onmiddellijk aan- en ten Noorden van het perceel I, aan het Diep. IV. Een ruim PAKHUIS met BOVENWONING, ZOLDER en vele COMMODITEITEN, nevens derzelver EIGEN ERF, mede aan den Boog en het Zijldiep te *Winsum*, tegenover het perceel I. V. De BEKLEMMING van 2 Bunders, 32 Roed. en 80 Ell. kostelijk OUD GROENLAND, jaarlijks tot huur doende, in genere *f* 27—00, gelegen te *Obergum*, aan het Diep. VI. De VASTE, ONOPZEGBARE, IN ALLE LINIËN TE VERERVENE BEKLEMMING van 1 Bund. en 60 Ell. uitmuntend best **BOUWLAND**, *de Werde*, met het **regt** om er op te mogen **Huizen**, jaarlijks tot vaste huur zullende doen *f* 25—00, gelegen te *Baflo*; en VII. Den EIGENDOM van laatstgemeld LAND, huur zullende doen *f* 25—00 jaarlijks.

Alles behoorende aan AAM PIETERS BORGMAN, te *Winsum*, en CONSS.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op DONDERDAG den 15den Maart 1855, des avonds te zes uur, ten Huize van Mejuffrouw de Weduwe WISSEMANN, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

Het **SCHOONER KOFSCHIP** ***IDA REINA***, gevoerd geweest door Kapitein A. A. BREELAND, thans liggende te *Amsterdam*, in den jare 1847 nieuw gebouwd, gemeten op 172 Tonnen, met KOMPLETEN INVENTARIS.

De Verkoopconditiën met den INVENTARIS liggen ter lezing ten Verkoophuize, alsmede ten Kantore van den Notaris B. HAITZEMA VIËTOR.

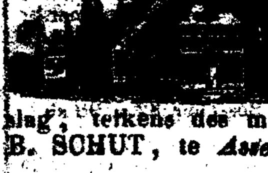
Mede zullen aldaan in openlijke veiling ter verkoop worden aangeboden:

1. 1/26 AANDEEL in het **KOFSCHIP** ***MARIA ANNA***, Kapitein J. H. DUIT; — en
2. 1/32 AANDEEL in het **KOFSCHIP** ***FROUWINA***, Kapitein D. H. DUIT.

DE VEILINGEN VAN HET

GROOTE LANDGOED TE SMILDE,

PROVINCIE DRENTHE,

van de Heeren BERKOUT [illegible] en [illegible], [illegible] **op Dingsdag** [illegible] **Maart 1855** [illegible] **Dingsdag den** [illegible] [illegible] **aanvolgende** [illegible] lag, telkens des middags te 12 uur, in de Zaal van W. B. SCHUT, te *Assen*.

Notaris H. H. VAN LIER.

Verhuring,

op ZATURDAG den 24sten Maart 1855, des avonds te 6 uur, te *Zuidhorn*, van ongev. 35 Bunders **GROENLAND**, in perceelen, om te Hooijen en te Weiden, toebehoorende aan Mejuffrouw de Wedw. G. POSTHUMUS aldaar.

Js. HOMAN.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, als last hebbende van zijne PRINCIPALEN, zal, op WOENSDAG den 28sten Maart 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van K. J. NEVEN, Logementhouder te *Hoogezand*, publiek veilen en verkoopen:

I. Den EIGENDOM van ongeveer 12½ Bunders LAND, gelegen bij *Froomtil*, gemeente *Middelstum*, wordende bij .... VAN BERGEN onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende huur van *f* 125—00.

II. Den EIGENDOM van 22.62.10 El. LAND, gelegen te *Hornhuizen*, gemeente *Kloosterburen*, wordende bij J. STRAAT onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 100—00.

III. Den EIGENDOM van ongeveer 5½ Bund. LAND gelegen te *Loppersum*, wordende bij H. KLEIN en Vrouw onder beklemming gebruikt, voor een jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 75—00.

IV. Den EIGENDOM van 4.85.10 El. LAND, gelegen te *Obergum*, gem. *Winsum*, wordende bij J. BRUINS onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 70—00.

V. Den EIGENDOM van 3.69.80 El. LAND, gelegen te *Schilligeham*, gem. *Winsum*, wordende bij OLFERT KLEVERINGA onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 28—00.

VI. Den EIGENDOM van 3.36.30 El. LAND, mede aldaar, wordende bij [illegible] onder beklemming gebruikt, [illegible] huur van *f* 20—00.

VII. Den EIGENDOM van 1.98.20 El. LAND, gelegen te *Kloosterburen*, bij de Wedw. LUURT ACHTERHOF onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 16—00.

VIII. Den EIGENDOM van 1.50.60 El. LAND, mede aldaar, bij ANTOON BENTLER onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 10—00.

IX. Den EIGENDOM van 0.53.80 El. LAND, gelegen te *Schilligeham*, gem. *Winsum*, bij D. J. BOEREMA onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 4—50.

X. Den EIGENDOM van 13.61.40 El. LAND, gelegen te *Winsum*, wordende bij .... HOEKSEMA onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 30—00.

XI. Den EIGENDOM van 3.10.90 El. LAND, gelegen te *Schilligeham*, gem. *Winsum*, bij de Wedw. J. K. HEKMA onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, telkens op Midw. verschijnende huur van *f* 28—00.

XII. Den EIGENDOM van 2.17.50 El. LAND, gelegen te *Pieterburen*, gem. *Eenrum*, bij H. H. BROEKEMA onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 24—00.

XIII. Den EIGENDOM van een Kamp LAND, groot 0.79.20 El., gelegen te *Winsum*, onder beklemming in gebruik bij F. G. WILDEVELD, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 20—00.

XIV. Den EIGENDOM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE en TUIN, mede aldaar, wordende bij denzelfde onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op den 1sten Mei verschijnende huur van *f* 12—00.

XV. Den EIGENDOM van 1.28.70 El. LAND, gelegen te *Maarslag*, gem. *Leens*, bij F. DIEPHUIS onder beklemming wordende gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 18—00.

XVI. Den EIGENDOM van 2.85.10 El. LAND, gelegen te *Obergum*, gem. *Winsum*, bij HIDDO R. KOLHORN onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* [illegible]

Na bekomen Regtsautorisatie, zullen publiek worden verkocht: 2 HUIZEN met TUINEN, en het daarachter gelegen LAND, zamen groot 3 B., 29 R., 30 E., staande en gelegen te *Sappemeer*, Zuidzijde, en een HUIS en TUIN, groot 11 R., op de Heerenlaan; — alles in eigendom bezeten bij wijlen W. M. TER BORG, Weduwe J. A. MULDER.

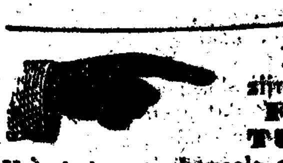
Informatiën hieromtrent ten Kantore van den Notaris *Mr.* C. HARTMAN BUSMANN.

TE HUUR OF TE KOOP,

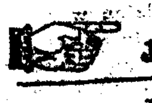
tegen Mei: eene **BEHUIZING met TUIN**, zijnde eene **SMEDERIJ**, **BAKKERIJ**, voorzien van eene BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, staande in de Violenstraat te *Groningen*. Adres franko bij

K. HOOGHUIS, P.z., in de Nieuwe Boteringestraat.

De ondergeteekende, ruim voorzien zijnde van **alle soorten** van **KOFFERS**, **HOEDEDOOZEN**, **TUIGEN** en hetgeen verder tot zijn Vak behoort, beveelt zich minzaam bij zijne Stad- en Landgenooten aan; hopende door eene solliede bediening zich het vertrouwen verder waardig te maken.

J. CHORZE.

Bij denzelven wordt een fatsoenlijke **Leerling JONGEN** gevraagd.

H. HOOGHOUDT,

te *Hoogezand*, vraagt met den 1sten Mei een bekwamen **KOEK- en BANKETBAKKERSKNECHT.**

EEN KLANDER- EN PERSKNECHT,

zijn Werk geheel of gedeeltelijk verstaande, of **IEMAND** die deeze [illegible] **vast Werk** [illegible]

[illegible] **GEVRAAGD:**

Twee SMAKSCHIPPERSKNECHTEN, om dadelijk in dienst te treden, bij F. J. DRIESENS, te *Scharmer*.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*.

FEBRUARIJ en MAART 1855.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTSGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
25	745,89	744,67	746,31							Z.t.W.	Z.t.W.	Z.t.W.	sneeuw	betrokken	mistig
26	749,30	751,02	754,03		0,8	-0,5		0,90	0,93	Z.O.t.O.	Z.O.t.O.	Z.O.t.O.	bewolkt	„	bewolkt
27	756,75	757,32	758,04	-1,7	1,6	0,5	0,95	0,96	0,95	„	„	„	betrokken	„	betrokken
28	759,62	758,75	756,74		0,5	0,5		0,86	0,96	„	„	Z.O.t.Z.	„	„	„
1	753,16	749,44	749,72	1,3	3,3	1,9	max.	0,98	max.	Z.Z.W.	Z.W.t.Z.	Z.W.t.Z.	„	regen	„
2	749,30	743,93	741,04	2,0	4,4	4,5	0,97	0,98	max.	„	Z.t.W.	Z.Z.W.	„	„	„
3	739,64	732,33	739,19	2,9	5,5	6,0	0,98	0,90	0,86	Z.W.t.Z.	„	Z.W.t.W.	bewolkt	bewolkt	„

Gemidd. over de maand Februarij: 756,86 — 5,0 — 0,81. Regen 10,4 strepen.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.